

2015-10-08

Ingrid Wänstrand

Rekommendationer vid strukturalkning

Strukturalkning av lerhaltig åkermark förbättrar markstrukturen vilket kan minska förlusten av fosfor till vattendragen med ungefär en tredjedel. Lantbrukare som har strukturalkat upplever ofta att jorden blir mer lättbearbetad, torkar upp snabbare och att det blir en jämnare uppkomst av grödan.

Att tänka på

- Kalka bara på skiften med en väl fungerande dränering.
- Lerhalten ska vara minst 15 %. Strukturalk är avsedd för "riktig" lerjord och inte för att öka pH-värdet i t ex gyttjeleror med lågt pH (då är det billigare kalkstensmjölet bättre).
- En strukturalkprodukt med ett definierat innehåll av bränd eller släckt kalk ska användas.
- Anpassa gärna mängden strukturalk i förhållande till lerhalten: Ju högre lerhalt desto högre giva. Utgå från markkarteringen och praktisk kunskap om var på fälten strukturen är sämst. Använd på så sätt strukturalken för att få ett jämnare fält.
- Kalka vid det tillfälle i växtföljden när markstrukturen är som bäst, exempelvis vid vallbrott eller efter skörd av höstvet.
- Undvik spridning under blöta eller mycket torra förhållanden som försvårar inblandning av kalken. Kalka inte för sent på året eftersom temperaturen påverkar resultatet. Vänta hellre ett år än att strukturalka under dåliga förhållanden!
- Använd en spridare med en jämn spridningsbild.
- Strukturalken ska blandas in väl i matjordsskiktet så fort som möjligt och högst 48 timmar efter spridning. Detta är helt avgörande för resultatet, eftersom reaktionen mellan lerpartiklarna och strukturalken är mycket snabb och bara kan ske då kalken kommer i direktkontakt med leran.
- Inblandningen ska göras genom minst två körningar i olika riktningar. Lämpliga redskap för bearbetning till minst 10-15 cm är kultivator och/eller tallriksredskap. För optimal inblandning kan det ibland vara bra att göra en grundare bearbetning vid första överfarten och en djupare vid andra och eventuellt tredje överfarten.
- Strukturalk är inte godkänd i ekologisk odling. Undantag kan i vissa fall beviljas av Jordbruksverket. Strukturalk bestående av gips (kalciumsulfat) är inte stödberättigad för LOVA-bidrag.

2015-10-08

- Lämna gärna en del av fältet okalkat (minst 20 x 20 m) som en referensyta för att kunna utvärdera struktureffekten i jorden. Använd protokollet *Hur mår din jord* för att själv i fält utföra en del av SLU:s markstrukturtest (<http://pub.epsilon.slu.se/3375/1/Rapport8.pdf>). Är du medlem i Greppa Näringen kan det vara intressant att be din rådgivare att utföra rådgivningsmodulen *12A Markpackning*. Många lantbrukare som har strukturkalkat upplever att det är lättare att få till en bra såbädd och att uppkomsten blir jämnare. Det kan dock vara svårt att upptäcka sådana effekter om man inte har lämnat en okalkad del i fältet.
- Undvik att genom stora givor strukturkalk öka markens pH-värde över rekommenderat riktvärde. Välj i så fall strukturkalk med ett så högt innehåll av släckt eller bränd kalk som möjligt. Riktvärdet för ett gott kalktillstånd på leriga mineraljordar med mullhalt under 6 % är pH 6,5. På mycket mullrika mineraljordar bedöms riktvärdena ligga ca 0,5 pH-enhet lägre än på måttligt mullhaltiga jordar. För mer information om kalkprodukters pH-höjande effekt se Jordbruksverkets *Riktlinjer för gödning och kalkning*.